

Тема. Приміщення та обладнання перукарень.

Типи перукарень. Поняття про салон-перукарню, відмінність її від звичайних перукарень.

1.6.9 (ДСпін) Усі види перукарського обслуговування дозволяться проводити тільки в спеціально обладнаних приміщеннях – перукарнях.

Перукарня — це підприємство, що займається наданням послуг для населення з догляду за **волоссям** (стрижка, завивка, створення зачіски та ін.) в обладнаному спеціально для цього приміщенні. Як правило, в перукарні додатково надають такі види послуг: манікюр, педикюр, косметичні послуги і послуги візажиста та інші.

З метою підвищення рівня захисту прав та інтересів споживачів щодо якості послуг і культури обслуговування, посилення зацікавленості суб'єктів господарської діяльності у залученні замовників, збільшенні обсягів послуг і доходів, упорядкування ціноутворення відповідно до якості і складності робіт Положенням кабінету міністрів підприємствам, що надають побутові послуги населенню, присвоюються вища, перша чи друга категорії.

Під час присвоєння суб'єктам господарської діяльності відповідних категорій враховуються:

- види, складність та якість послуг (робіт), що надаються (виконуються);
- склад фахівців основних професій та рівень їхньої кваліфікації;
- рівень технології, оснащення відповідним обладнанням та засобами механізації;
- стан приміщень та їх оздоблення.

Присвоєння категорій суб'єктам господарської діяльності проводиться за результатами їх атестації. Атестація суб'єкта господарської діяльності проводиться атестаційною комісією, створеною органами місцевої влади.

Законом визначено обов'язковість придбання торгового патенту на здійснення діяльності з надання побутових послуг. Патент видається строком на 12 календарних місяців.

Торговий патент повинен бути розміщений у приміщенні підприємства, яке надає побутові послуги, бути відкритим і доступним для огляду.

За формою підприємства, що надають послуги у сфері перукарського мистецтва та декоративної косметології, можуть поділятися на:

- **Салони-Люкс (Будинки і Центри Мод у сфері перукарського мистецтва та декоративної косметології);**
- **Салони;**
- **Перукарні**

Крім того, фахівці ділять підприємства індустрії краси по ряду ознак на класи - люкс-, бізнес-і економ-клас.

Приміщення перукарн . Санітарні норми площі.

Санітарні правила (ДСпін) пишуть:

2.1. Перукарні розташовуються в окремих будівлях або в будинках громадських і торговельних центрів, побутових послуг, вокзалах, лазнях; перших та цокольних поверхах житлових будинків із обладнанням входу, окремого від входів до квартир, за умови забезпечення нормативних рівнів фізичних, хімічних і біологічних факторів в приміщеннях суміжних квартир.

2.6. Перукарні повинні мати мінімальний набір допоміжних приміщень: санвузол, кімната відпочинку та прийняття їжі, комора та інші підсобні приміщення.

2.9. Перукарні обладнуються меблями, що мають вологостійке покриття та дозволяють вологе прибирання й дезінфекцію поверхонь.

Типи приміщень перукарні.

Усі виробничі приміщення сучасних перукарень в залежності від призначення поділяються на 4 групи:

1. Приміщення для обслуговування відвідувачів (робочі зали, кімнати для миття, фарбування і сушіння волосся, манікюрний, педикюрний, косметичний кабінети) займають 50-60 % площі.

(ДСпін) **2.7. В перукарнях допускається наявність жіночих, чоловічих та змішаних залів для обслуговування, а також кабінетів косметолога.**

2. Приміщення для прийому відвідувачів (зали чекання, передпокій, гардеробна, каса). Можуть бути роздільними (чоловічі і жіночі) або спільними. Там повинні бути вивішені правила обслуговування відвідувачів і преїскурант.

3. Складські приміщення призначаються для зберігання парфумерії та інших матеріалів виробництва. Чиста і брудна білизна зберігаються окремо. Чиста - на спеціальних стелажах, брудна - в бачках з кришками.

4. Приміщення для обслуговуючого персоналу (з особистими шафками для роздільного зберігання звичайного і робочого одягу, препаратів, інструментів і пристроїв, з столами для прасування білизни, приготування препаратів, миття приладдя, та ін.) При потребі встановлюється титан для нагрівання води. До цієї групи приміщень відносяться також кабінет завідуючого, душ, кімната для прийому їжі та інше.

(ДСпін) **2.8. Кімната для відпочинку і прийняття їжі повинна бути обладнана умивальником, холодильником, необхідними меблями і т.ін.**

2.10. Підсобні приміщення перукарні обладнуються:

а) раковиною для миття інструментарію з підводкою холодної та гарячої води;

б) шафами для зберігання інструментарію;

в) баком для збору сухого сміття, ємностями для збирання відстриженого волосся (мішок з крафт-паперу, поліетиленовий пакет та ін.);

- г) шафами для особистого й робочого одягу;
- д) стелажами і т.п.;
- е) інвентарем для прибирання.

(ДСпІН) 2.4. Склад та площу основних, робочих та допоміжних приміщень перукарень рекомендується визначати за додатком 1 Правил. Перукарні на одне-два робочих місця допускається влаштовувати в одному приміщенні площею не менше 15 м² з виділенням підсобного відсіку легкою перегородкою висотою не менше 1,8 м та наявністю мінімального набору допоміжних приміщень

Розрахунок площі основних і допоміжних приміщень

Назва приміщення	Розрахунок площі	Площа кв м
Зал очікування	на одне робоче місце	1,5 але не менше 0,75
Гардероб для відвідувачів	на одне робоче місце	не менше 0,3
Жіночий зал	на одне робоче місце	не менше 8 0
Чоловічий зал	на одне робоче місце	не менше 6,0
Універсальні зали	на одне робоче місце	не менше 8 0
Манікюрний кабінет	на одне робоче місце	не менше 6 0
Педикюрний кабінет	на одне робоче місце	не менше 6,0
Склад	на одне робоче місце	не менше 1,0
Кімната персоналу	на одне робоче місце	не менше 0,75
Приміщення для прання	на перукарню	за розрахунком
Санвузол для персоналу	на перукарню	не менше 2 0
Санвузол для відвідувачів	на перукарню	не менше 2,0

Освітлення перукарень; освітлення робочого місця.

Добре освітлення є необхідною умовою ефективної роботи перукаря. Для правильного визначення кольору та відтінку волосся при його фарбуванні, точного виконання стрижок і укладок перукарю необхідне якісне сильне та рівномірне освітлення. Найкращим вважається природне освітлення, яке рекомендують використовувати з максимальною ефективністю. Ультрафіолет знищує шкідливі мікроби, підвищує активність, поліпшує працездатність і настрій. Під дією сонячних променів у приміщенні очищується повітря, поліпшується самопочуття працівників, не утомлюються очі. Таке освітлення здійснюється, як правило, через віконні отвори. Освітленість **уважається нормальною**, якщо **площа вікна становить не менш однієї п'ятої площі підлоги**. Наприклад, якщо **площа підлоги** робочого залу 30 м², то **площа вікон** повинна бути не **менш 6 м²**. Треба пам'ятати, що брудні стекла затримують від 15 до 50% сонячних променів, а порт'єри й тюль - від 18 до 40%. Глибина робочого залу, тобто відстань від вікон до протилежної стіни, не повинна перевищувати 7 м. При цьому обов'язковий захисний козирок, жалюзі.

(ДСпІН) 6.1. В усіх приміщеннях перукарень рекомендується з максимальною ефективністю використовувати природне освітлення.

6.2. Виробничі приміщення перукарень, розташованих в 3 та 4 кліматичних районах, не рекомендується орієнтувати на південний схід і захід. Вікна, що орієнтовані на сонячну сторону, повинні мати сонцезахисні пристосування (козирки, жалюзі, штори та ін.). Світлові отвори забороняється захищувати матеріалами, обладнанням та іншими предметами.

Забезпечити необхідне освітлення протягом усього часу роботи перукарні, особливо в осінньо-зимовий період, природним шляхом неможливо. Тому виникає потреба у штучному світлі, близькому до природного, що забезпечує рівномірну і достатню освітленість кожного робочого місця. Джерело штучного освітлення повинно бути досить потужним і покритим плафоном для рівномірного розсіювання світлового потоку. Наявність великої кількості люстр і бра утрудняє збирання приміщення. Тому доцільніше застосовувати освітлювальні панелі, які дають як загальне, так і місцеве гарне освітлення. Неправильно влаштоване штучне освітлення швидко стомлює очі майстра й знижує його працездатність. У цей час широке застосування одержали люмінесцентні лампи, їхнє світло близьке до денного й не спотворює колір волосся, що особливо важливо при фарбуванні. Крім того, лампи денного світла не виділяють тепла й тим самим не нагрівають повітря приміщень. Для перукарень варто використовувати люмінесцентні лампи типу ЛТБ (тепло-білого тону). Освітлення залежно від розміщення джерел світла підрозділяється на загальне й місцеве. Додаткове освітлення у вигляді настінних бра можливе, але не обов'язкове.

6.3. При виконанні окремих видів робіт, які вимагають високого розрізнення кольорів (забарвлення волосся, використання декоративної косметики і т.ін.), рекомендується використовувати люмінесцентні освітлювачі. Освітленість на робочих місцях при виконанні цих робіт повинна бути не менше 1000 лк. Для запобігання засліпленню та зоровому дискомфорту слід застосовувати світильники закритого типу з суцільними розсіювачами. Освітленість робочих місць та приміщень рекомендується визначати за додатком 3.

6.4. На робочих місцях в манікюрних і педикюрних кабінетах слід передбачити комбіноване освітлення. Як місцеве джерело світла слід використовувати лампи розжарювання, галогенні лампи в колбі з молочного скла, що не викликають вираженого засліплюючого ефекту. Застосовуються освітлювачі місцевого освітлення на гнучких кронштейнах, що дозволяють змінити напрямок світлового потоку, та з арматурою, що забезпечує захисний кут не менше 30 град.С.

Вимоги до санітарно-технічного обладнання.

- (ДСпін) 5.1. Перукарні обладнуються всіма видами інженерного устаткування: водопроводом, каналізацією, опаленням, вентиляцією,
- 5.2. В перукарні повинно бути передбачене заземлення устаткування.
- 5.3. Санвузли в перукарні обладнуються умивальною раковиною, до якої підводиться холодна та гаряча вода.
- 5.4. Вода, що подається в перукарню для технологічних цілей, повинна відповідати ГОСТу для питної води.
- 5.5. Вентиляційні системи перукарень, вбудованих у житлові будинки, влаштовуються окремо від вентиляції цих будинків. Попадання газоподібних речовин, що утворюються при забарвленні, завивці та інших видах перукарського обслуговування, в житлові приміщення не допускається. Повітропроводи не повинні проходити крізь приміщення житлових квартир, що розташовані на наступних поверхах житлового будинку.
- 5.6. В перукарнях, що стоять окремо, при кількості робочих місць до 3-х, допускається природна вентиляція через кватирки і фрамуги.
- 5.7. В перукарнях рекомендується проводити кондиціювання повітря.
- 5.8. За відсутністю централізованого гарячого водопостачання обов'язковим є установлення електричних проточних обігрівачів або інших нагрівально-опалювальних систем. Забороняється нагрівання води в відкритих місткостях. .
- 5.10. Концентрація шкідливих речовин в повітрі основних і допоміжних приміщень перукарні не повинна перевищувати гранично допустимої концентрації забруднення для робочої зони.
- У приміщенні перукарні повинна підтримуватись t° 20-22 $^{\circ}$ C. У зимовий період цього досягають за допомогою системи опалення. В літній період - за допомогою вентиляційної системи. В цей період t° -ра в приміщенні не повинна перевищувати більше ніж на 3 $^{\circ}$ C t -ру навколишнього середовища.

Не менш важливою умовою нормальної роботи є вентиляція, тому що під дією різних факторів повітря в перукарні нагрівається, підвищується його вологість, збільшується зміст вуглекислого газу й т.п. Для вентиляції приміщень служать кватирки й фрамуги. Розмір кватирки рекомендується не менш 1/6 площі вікна. Системи вентиляції регулюють також склад повітря, рівень вологи і газоподібних речовин, що входять до складу препаратів, застосованих для обробки волосся, а також вилучають із приміщення надмірне тепло.

Показники температури, вологості та швидкості руху повітря в приміщеннях перукарні слід визначати за додатком 2.

Оптимальні норми температури, відносної вологості та швидкості руху повітря у виробничих приміщеннях перукарень

Період року	Температура повітря, м/с	Відносна вологість повітря, град.С	Швидкість руху повітря, %
Холодні та перехідні умови (середньодобова температура зовнішнього повітря нижче +10 град.С)	не більше 0,2	20-22	40-60
Теплий (середньодобова температура зовнішнього повітря вище +10 вище)	не більше 0,3	20-25, але не більше ніж 3 град.С	40-60
		розрахункової температури зовнішнього повітря (параметри А)	

Робоче місце майстра.

Робочі зали обладнуються робочими місцями, що складаються з стінного дзеркала з полицею, тумбочки (візка) для інструментарію, перукарського крісла з регульованою висотою і підставкою для ніг.

Дзеркало може бути будь-якої форми, розміром не менше 60x100 см. Можливе використання туалетних столів з полицями для білизни та шухлядами для інструментів. Столи повинні бути оббиті пластиком, можуть мати вмонтовану раковину.

Перукарське крісло повинно бути напівм'яким, зі спинкою і підлокітниками, оббивкою з водонепроникних матеріалів, вантажопідйомником, вільно обертатися навколо осі. Крісло може бути з підставкою для ніг або така підставка є відокремленою.

4.2. В перукарні дозволяється використання пересувних сушарок для волосся. Рекомендується встановлювати їх з розрахунку: одна сушарка не більш ніж на три крісла в жіночому залі та одна сушарка на п'ять крісел в чоловічому залі.

4.3. Для дітей повинні бути передбачені спеціальні крісла або накладні сидіння, що можна встановлювати на крісла. Крісла в дитячих перукарнях по своїх розмірах і пристрою повинні відповідати віку дітей і задовольняти вимогам виробничого процесу.

Розташування робочих столів у залі може бути довільним. На кожне робоче місце за санітарними нормами у чоловічому залі відводиться не менше 6 кв. м. площі, у жіночому 8 кв. м.

4.4. При розташуванні робочих місць паралельними рядами відстань між ними приймається не менше трьох метрів.

4.5. Відстань між кріслами (по осі) не менше 1,8 м, від крайнього крісла до стіни не менше 0,7 м.

4.6. Робоче місце для манікюру обладнується спеціальним манікюрним столом висотою від підлоги не менше 0,7 м. Поверхня стола повинна бути зроблена з вологостійкого матеріалу, що витримує багаторазову дезінфекцію.

4.7. Поблизу від стола для манікюру обладнується раковина для миття рук і інструментарію.

Кабінет для педикюру обладнається фаянсовими ножними ваннами, до яких підводить холодна й гаряча вода. Ванни приєднуються до каналізації. Стілець для відвідувача й ножна ванна встановлюються на висоті (20—25 см над рівнем підлоги). У кабінеті повинні бути стіл для інструмента, шафа для чистої білизни, цебро з педальним підйомом кришки для використаної білизни.